

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **O. Š.**, zastoupen Mgr. Petrem Kaustem, advokátem se sídlem Ostrava, Čs. legií 1719/5, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem Ostrava, 28. října 117, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2014, č. j. MSK 92020/2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 5. 2015, č. j. 19 A 4/2014 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Magistrátu města Ostravy (dále „správní orgán 1. stupně“) ze dne 10. 6. 2014, č. j. SMO/161025/14/DSC/Fra, byl žalobce (dále „stěžovatel“) uznán vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2. a § 125c odst. 1 písm. k zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále „zákon o silničním provozu“), kterých se měl dne 16. 2. 2014 dopustit tím, že překročil maximálně dovolenou rychlost jízdy mimo obec o nejméně 59 km/h a zároveň u sebe neměl řidičský průkaz. Za uvedené přestupky byl stěžovatel potrestán pokutou ve výši 5.000 Kč a zákazem činnosti spočívajícím v zákazu řízení všech motorových vozidel po dobu šesti měsíců. Stěžovateli byla současně uložena povinnost nahradit náklady přestupkového řízení částkou 1.000 Kč. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí se stěžovatel bránil odvoláním, které bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 8. 2014, č. j. MSK 92020/2014, zamítnuto a napadené rozhodnutí správního orgánu 1. stupně bylo potvrzeno.

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel žalobou, v níž tvrdil, že postup správních orgánů považuje za nezákonný, neboť ústní jednání o přestupku proběhlo v jeho nepřítomnosti, přestože se za něj řádně omluvil. Namítl, že v řízení nebyl respektován jeho špatný zdravotní stav. V žalobě rovněž uvedl, že předvolání k ústnímu jednání trpí formálními nedostatky a postup správního orgánu pokládal za zmatečný.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě

Krajský soud v Ostravě (dále „krajský soud“) rozsudkem ze dne 26. 5. 2015, č. j. 19 A 4/2014 – 30, správní žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), zamítl.

Krajský soud zejména posuzoval okolnosti a význam stěžovatelovy omluvy z ústního jednání o přestupku dne 10. 6. 2014. Uvedl, že uplatnění práva na projednání přestupku vyžaduje součinnost také ze strany účastníka řízení, přičemž je nezbytné, aby případná omluva z jednání splňovala všechny podstatné zákonem předvídané náležitosti. V tomto ohledu krajský soud zjistil, že omluva stěžovatele ze dne 9. 6. 2014 nesplňovala relevantní podmínku bezodkladnosti. Stěžovatel i podle vlastního vyjádření nejméně od 2. 6. 2014 věděl, že se jednání dne 10. 4. 2014 nebude moci zúčastnit, přesto se omluvil se značným zpožděním. Krajský soud také zdůraznil, že z předložené omluvy nevyplývá, že by ji stěžovatel nemohl předložit dříve.

Ve vztahu k namítanému porušení práva seznámit se s podklady pro rozhodnutí krajský soud poznamenal, že sám stěžovatel se jej v podstatě zbavil, když se ústního jednání neúčastnil. Nakonec soud konstatoval, že předvolání splňovalo i všechny formální náležitosti – bylo jasné a srozumitelné.

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 1. 7. 2015 napadá stěžovatel rozsudek krajského soudu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a za klíčovou označuje otázku včasnosti omluvy z ústního projednání přestupku.

Má za to, že krajský soud nedostatečně zohlednil důvody, pro které se ústního jednání nezúčastnil. Upozorňuje, že je nutné rozlišovat mezi důvody zdravotními a jinými, neboť zdravotní stav může být značně nepředvídatelný a účastník řízení nemusí do poslední chvíle vědět, zda se bude moci k ústnímu jednání dostavit. Právě tak tomu bylo v jeho případě, neboť se po celou dobu domníval, že se jeho zdravotní stav zlepší a účast na ústním jednání o přestupku mu umožní. Podle stěžovatele bylo až den před samotným jednáním zřejmé, že se ho zúčastnit nemůže. Namítá dále, že krajský soud nesprávně upřednostnil včasnost omluvy před její oprávněností a vytkl mu, že se blíže nezabýval jeho zdravotním stavem. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud následně přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu z důvodu nesprávného posouzení právní otázky související s náležitostmi omluvy z ústního projednání přestupku [kasační důvod dle § 103

odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Zároveň je třeba zdůraznit, že mezi účastníky jsou nesporné skutkové okolnosti spáchání přestupku a stěžovatel nic nenamítá ani proti uložené sankci. Kasační stížnost se tedy týká výhradně procesních aspektů správního řízení, a to v úzce vymezeném smyslu, ve vztahu k posouzení oprávněnosti omluvy stěžovatele z konkrétního jednání.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že k projednání přestupku byl stěžovatel předvolán již v oznámení o zahájení řízení ze dne 1. 4. 2014. Ústní jednání se tehdy mělo konat dne 28. 4. 2014, avšak ve stejný den se stěžovatel z jednání omluvil s tím, že si při stěhování poranil záda a nachází se v pracovní neschopnosti. Poznamenal také, že mu byl lékařem nařízen klidový režim. Omluvu doplnil kopií III. dílu rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti, z něhož nelze zjistit diagnózu ani případnou terapii určenou ošetřujícím lékařem. Rozhodnutí také neobsahuje žádné informace o případných vycházkách. Správní orgán omluvu přesto akceptoval a stěžovatele k ústnímu jednání opětovně předvolal na den 10. 6. 2014. Ve druhém předvolání zároveň uvedl několik alternativních termínů, kdy se bude jednání konat, bude-li se stěžovatel postupně omlouvat. Předvolání stěžovatele k jednání dne 10. 6. 2014, případně na další alternativní termíny, obsahuje řádné poučení o možnosti a podmínkách omluvy z jednání dle § 37 správního řádu a též upozornění na možnost věc projednat v nepřítomnosti stěžovatele za podmínek dle § 74 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích (dále „zákon o přestupcích“). Dne 9. 6. 2014 předal stěžovatel osobně omluvu z nařízeného jednání i dalších alternativních termínů a to až do 4. 7. 2014. V omluvě uvedl, že je stále v pracovní neschopnosti, jeho zdravotní stav se nelepší, a k ústnímu jednání se tudíž dostavit nemůže. Společně s omluvou předložil II. díl zmiňovaného rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti, ze kterého opět nelze zjistit nic bližšího o jeho zdravotním stavu ani případných vycházkách. Z rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti však vyplývá, že ošetřující lékař stanovil celkem dvě kontroly ve dnech 5. 5. a 7. 7. V průběhu řízení sice stěžovatel tvrdil, že kontrolu absolvoval i dne 2. 6. 2014, avšak tato eventualita nepředstavuje, z dále uvedených důvodů, pro posouzení věci zásadní skutečnost.

Podle ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, platí, že „[o] přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.“ Ustálená soudní judikatura (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 9 As 69/2015 – 20, dostupný na www.nssoud.cz) přitom vychází z předpokladu, že má-li jít o náležitou omluvu, musí v ní být dostatečně konkrétním způsobem představen důležitý důvod, pro který není účast na ústním jednání možná. Řádné doložení důvodů omluvy je přitom věcí toho, kdo se z jednání omlouvá. Současně je nutné trvat na bezodkladnosti omluvy – tedy aby byla sdělena ihned poté, co vznikne překážka bránící v účasti na jednání (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013 – 23, ze dne 27. 1. 2015, č. j. 6 As 215/2014 – 25, a ze dne 10. 10. 2012, č. j. 1 As 116/2012 – 25). V daném případě dospěly správní orgány i krajský soud k názoru, že omluva nemohla být řádná, neboť jí stěžovatel neučinil včas. Podle krajského soudu si totiž stěžovatel musel být již v době doručení druhého předvolání k ústnímu jednání (26. 5. 2014) vědom toho, že se nebude moci jednání účastnit a měl to správnímu orgánu ihned oznámit. Nelze totiž přehlédnout, že od doručení předvolání stěžovateli do dne nařízeného jednání se ve vztahu k jeho zdravotnímu stavu zásadně nemělo nic odehrát a uplynula doba 15 dnů s tím, že až 14. den se stěžovatel omluvil. I kdyby stěžovatel absolvoval kontrolu u lékaře 2. 6. 2014, jak sám tvrdí (tuto možnost ovšem žádný důkaz nepotvrzuje, zatímco předložená kopie dílu II rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti ji naopak vylučuje), uplynulo by do data jednání dalších 8 dnů a 7 dnů do dne omluvy stěžovatele. Jestliže se stěžovatel omluvil pouhý jeden den před konáním ústního jednání, nebyla splněna podmínka bezodkladnosti tohoto úkonu. S uvedeným názorem správních orgánů i krajského soudu lze beze zbytku souhlasit.

Nejvyšší správní soud odkazuje na rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti a vyjádření stěžovatele a považuje rovněž za odůvodněný předpoklad, že nejpozději 2. 6. 2014

ošetřující lékař stěžovateli sdělil potřebné informace o zdravotním stavu, upravil režim jeho léčby, tedy včetně rozsahu a doby případných vycházek, případně potřebu setrvání v klidovém režimu. Stěžovatel měl ihned po výsledku kontroly kontaktovat správní orgán a informovat jej o vzniku překážky, která mu neumožní účast na ústním jednání, a nic nenasvědčuje tomu, že tak učinit nemohl. Takovým způsobem však stěžovatel nepostupoval a ještě týden vyčkával, než správnímu orgánu omluvu sdělil. Omluvu přitom nelze považovat za bezodkladnou ani v kontextu dalších skutkových okolností. Nebylo totiž možné přehlédnout, že stěžovatel v průběhu řízení žádné relevantní informace o svém zdravotním stavu neposkytl. Jakkoli zdejší soud nechce zlehčovat tvrzené poranění zad, nelze z předložených materiálů vyčíst, jak bylo zranění závažné, jakou léčbu ošetřující lékař ordinoval, v jakém rozsahu byly případně povoleny vycházky a další okolnosti, z nichž by bylo možné určit, zda se stěžovatel mohl k ústnímu jednání dostavit či nikoli, jestliže například mohl osobně doručit omluvenku z jednání. Na tomto místě je třeba znovu zdůraznit, že bylo povinností stěžovatele důvody omluvy řádně doložit. Za tohoto stavu věci proto není překvapivé, že krajský soud povahu překážky účasti stěžovatele u projednání přestupku odvodil od těch podkladů, které mu sám stěžovatel předložil a nikoli od subjektivních pocitů stěžovatele.

Ani stěžovatelova argumentace nepředvídatelností zdravotního stavu v daném případě neobstojí. Je totiž v rozporu se skutečností, že dne 9. 6. 2014 se omluvil ze všech jednání až do 4. 7. 2014, a to bez ohledu na údajně nejasný vývoj jeho zdravotního stavu. V tomto směru proto považuje Nejvyšší správní soud stěžovatelovo tvrzení o nepředvídatelnosti zdravotního stavu za hypotetické a účelové.

S ohledem na shora uvedené tak zdejší soud uzavírá, že krajský soud i správní orgány vyhodnotily omluvu z ústního jednání správně jako obstrukci. Zvolenou obstrukční strategii stěžovatele v nyní posuzované věci jistě nelze přičíst k tíži správních orgánů ani krajského soudu. Jelikož omluva nebyla postavena na dostatečně podložených důvodech a nesplňovala podmínku bezodkladnosti, nebylo porušením práva stěžovatele, byl-li přestupek projednán v jeho nepřítomnosti. Kasační stížnost nemůže být důvodná a Nejvyšší správní soud ji proto dle § 110 odst. 1, věta druhá s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšnému žalovanému, u které však nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2016

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu